

[Undervisnings- og forskningsministeren]

grunde over for mig og Tinget, hvorfor den frihed, der gælder inden for kommunegrænser, ikke også skal gælde på tværs af kommunegrænser.

Men jeg ved godt, hvorfor der ikke kommer nogen begrundelser. Det er nemlig ikke muligt at finde en begrundelse for det. Det bliver ikke andet end Kommunernes Landsforenings snak, som vi jo kender godt, og som jeg også godt forstår. Jeg tror, mange i Kommunernes Landsforening synes, at det er flovt, at man ikke selv har kunnet løse det her, men det har man altså ikke kunnet. Jeg har vist englelig tålmodighed, i flere år har jeg korresponderet med skiftende formænd, og jeg har korresponderet med borgmestre. Senest var det den 12. november borgmesteren i Ølstykke, som meldte nej. Den dreng, som efter flere skoleskift havde fundet sig til rette på Sankt Annæ Sangskole, måtte ikke blive gående på Sankt Annæ Sangskole. Jamen hvem kan forklare, at noget så fjollet skal kunne passere?

Så er der nogle, der siger: Jamen det er kun et eksempel om året. Nej, det er det ikke. Jeg må gøre opmærksom på, at 2 promille af 600.000 er 1.200, og 1.200 er noget andet end 3. Dertil kommer, at oven i de 1.200 skal vi lægge alle dem, som på forhånd opgiver, fordi de ved, det er håbløst. Så det er altså et større antal.

(Kort bemærkning).

Helle Degn (S):

Debatten om det frie skolevalg synes jeg skal have det ord med på vejen, at den revision, vi vedtog af folkeskoleloven, hvor vi gav kommunerne yderligere adgang til at administrere en frihed for skoledistrikterne, kun er kommet til at fungere, fordi kommunerne administrerer dette uhyre ansvarligt og netop ikke gør det, som undervisningsministeren prædiker og agiterer for. De administrerer det med megen klogskab, betydelig betænksomhed. Kun og alene dette gør, at vi ikke ser bivirkningerne af undervisningsministerens definition af frihed, så vi netop ikke får sorte og hvide skoler i kommunerne. Det kan man ikke takke undervisningsministeren for, men det kan man takke kommunalbestyrelserne og kommunernes administrative fornuft for, at vi ikke er havnet i den form for tolkning af frihed.

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Kommunerne har overhovedet ingen mulighed for at administrere de nye regler, der kom ind for et par år siden, godt eller dårligt. De giver ganske enkelt forældrene en klingende klar ret. Den har forældrene administreret med besindig ro, og uden at det har skabt kludder i planlægningen. Det vil forældrene da også gøre, når de nu får den samme ret på tværs af kommunegrænserne.

Der er overhovedet ingen grund til at rose kommunerne for, at de her har administreret noget på en rimelig måde. Det er slet ikke spørgsmålet om kommunernes administration, det er spørgsmålet, om fru Helle Degn vil komme herop og forklare, hvad begrundelsen er for, at den lovændring, som hun selv er gået med til, og som ikke har voldt nogen problemer, og som giver frit skolevalg inden for kommunegrænsen, ikke også må gælde på tværs af kommunegrænsen. Kunne fru Helle Degn ikke godt prøve at tage stilling til det? For hendes lange tale handler om noget andet. Den handler om det frie skolevalg, som er indført, og som ikke har givet problemer.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 89:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Ophævelse af revisionsbestemmelse til § 70 vedrørende private pasningsordninger for børn).

Af socialministeren (Else Winther Andersen).

(Fremsat 18/11 92).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Peder Sass (S):

Da den socialdemokratiske ordfører, fru Jytte Andersen, er forhindret i at give møde, har jeg lovet at læse følgende op:

I 1990 indgik et meget bredt flertal i Folketinget bestående af Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti, Konservative, Venstre og De Radikale et forlig om § 70-institutioner, et forlig, som skulle åbne op for etablering af nye former for oprettelse af institutioner, virksomhedsbørnehaver, forældredrevne institutioner og lignende. Forhandlingerne, der gik forud, var yderst besværlige, fordi vi alle var optaget af, at der trods alle eksperimenter skulle sikres en vis kvalitet i de ordninger, som det offentlige i større eller mindre grad skulle finansiere. Lokalerne skulle være i orden. Tilsynet og visitationen skulle være i orden. Den pædagogiske kvalitet skulle være sikret, ligesom andre retningslinjer blev opstillet som forudsætning for de offentlige tilskud.

Den tidligere socialminister, Aase Olesen, var ligesom Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti meget optaget af, at udviklingen skulle følges meget nøje frem til den folketingsssamling, hvor der derefter skulle tages stilling til det videre forløb.

På denne baggrund finder Socialdemokratiet det helt uacceptabelt at fremsætte dette forslag uden nogen form for drøftelse i forligskredsen eller nogen form for overblik over, hvad der rent faktisk er sket på området. Det er helt uacceptabelt på denne måde at springe op og falde ned på forligspartierne, og det fremmer ikke lysten til gentagelser.

Socialdemokratiet afviser på dette grundlag at fjerne forsøgsbestemmelsen. Vi opfordrer socialministeren til at gøre sit hjemmearbejde først og derefter indkalde forligsparterne med henblik på vurdering af, hvordan § 70-institutionerne kan udvikle og har udviklet sig.

Per Tærshøj (KF):

Det Konservative Folkeparti støtter det fremsatte forslag om at ophæve revisionsbestemmelsen i § 70 i loven om social bistand vedrørende private pasningsordninger.

Den begrundelse, som socialministeren giver i sin skriftlige fremsættelse herfor, er vi enige i. Vi finder, at det er meget positivt, at der i løbet af de sidste år er etableret nye typer dagpasningstilbud, puljeordninger for børn, og at det kan konstateres, at disse ordninger er forskellige og altså indrettet i overensstemmelse med de individuelle hensyn, som vi mener skal tages, hvis vi vil yde en ordentlig offentlig service for borgerne.

I praksis har det jo vist sig, at det fungerer vældig godt med private pasningsordninger, som får kommunalt tilskud. Det er billigere for kommunerne, og hvad der, synes jeg i hvert fald, er meget vigtigt: De steder, hvor man har lange ventelister, hvor man har problemer med at få klaret pasningen, kan sådan et tilbud som det her være med til at bringe ventelisterne ned. Derfor kan vi i Det Konservative Folkeparti ikke rigtig forstå, hvorfor der ikke er flere kommuner, der bruger ordningen. Så vidt jeg husker, står der i lovforslaget, at det er omkring 60 af de 275 kommuner, vi har. Vi synes, at man skulle se lidt mere fordomsfrit på et forslag som det, og derfor kan vi fra Det Konservative Folkepartis side varmt anbefale det forslag, der ligger her.

Til sidst synes jeg også at jeg vil sige, at det er frivilligt for kommunerne, om man vil bruge de forslag, som vi taler om her i dag. Jeg kan sige om min egen kommune, Helsingør Kommune, at dér bruger man altså ikke forslaget, og det er jeg meget ked af, for vi har en 700-800 børn på venteliste, og det er ikke særlig morsomt. Men det er selvfølgelig noget, jeg skal diskutere i kommunen, så det lader jeg være med her.

Partiet tilslutter sig socialministerens forslag.

Eva Kjer Hansen (V):

I Venstre støtter vi fuldt ud muligheden for at kunne etablere private pasningsordninger i form af § 70-ordninger, de såkaldte puljeordninger. Vi vil derfor gerne ophæve revisionsbestemmelsen og gøre puljeordninger til en permanent mulighed. Puljeordninger er et godt tilbud. En kreds af forældre eller andre, f.eks. en virksomhed, der opretter en puljeordning, kan helt frit fastsætte, hvordan ordningen skal fungere, f.eks. hvilke lokaler man vil benytte, hvornår der skal være åbent, hvem der skal an-

[Eva Kjer Hansen]

sættes, hvilke aktiviteter der skal prioriteres – for bare at nævne nogle områder.

Puljeordninger er en slags fribørnehaver, hvor det er forældrene, der tilrettelægger den pasningsordning, som de gerne vil have, og faktisk kan man sige, at det kun er forældrenes engagement, der skaber grænser for udnyttelse af puljeordninger. Puljeordninger er et alternativ til de offentlige dagtilbud og skaber derved en større fleksibilitet i udbudet af pasningsordninger. Jeg synes, at det er positivt, at der nu er ca. 120 eksisterende aftaler om puljeordninger, men jeg havde bestemt gerne set flere, og jeg håber, at der, efterhånden som kendskabet til puljeordninger vinder frem, også er flere, der laver disse alternative ordninger. Men selvfølgelig er det ud over forældrenes engagement også afgørende, at kommunerne lever op til det og giver et rimeligt tilskud til de forskellige ordninger.

Jeg er tilhænger af brugerstyre og fleksibilitet på børnepasningsområdet, og samtidig mener jeg, at kommunerne skal have de bedste betingelser for at give et godt udbud af børnepasningsmuligheder. Derfor støtter jeg fuldt ud, at § 70-ordningerne bliver permanente.

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

Jeg kan ikke dy mig for at starte mit indlæg her med at spørge den konservative ordfører, hr. Per Tærsebøl, om han har set finansministerens undersøgelse om frit valg. Af den fremgår det nemlig, at kun 2 pct. af dem, der har deres børn i vuggestue eller børnehave, er utilfredse, mens hele 25 pct. af dem, der er henvist til at sørge for pasningen selv, tilkendegiver, at deres situation er utilfredsstillende. Der optræder i finansministerens undersøgelse en lang række tal, som nok er tankevækkende, og jeg synes, at det ville være interessant, at den konservative ordfører gjorde sig bekendt med dem.

For nu at vende mig til forslaget, vi taler om, så var der et meget langt og sejt forhandlingsforløb op til det forlig, der blev indgået i maj måned 1990, og der blev indsat en revisionsbestemmelse, som skulle tages op i dette folketingsår. Nu er året jo ungt endnu, og da jeg forberedte mig til, hvad jeg skulle sige her i dag, blev jeg klar over, at forslagets bemærkninger var en lang række af referencer til en spørgeskemaundersøgelse fra de godt 60 kom-

muner, der har oprettet i alt 120 ordninger omfattende knap 3.000 børn, og derfor kunne jeg ikke lade være at tænke: Er det mig, der har overset, at Socialudvalget har set denne undersøgelse, for det lyder da spændende?

Nu har jeg erfaret, at vi for et par timer siden har fået undersøgelsen, og det siger jeg så tak for. Ved et meget hastigt gennemgik bliver jeg klar over, at undersøgelsen i høj grad viser os noget om, hvilke børn der har deltaget i den og på hvilke betingelser, en masse om administrationen af ordningerne og om de økonomiske forhold i ordningerne. Vi ved, at de faglige organisationer på dette område, BUPL, PMF og DKA, er ved at færdiggøre en stor undersøgelse om de indholdsmæssige erfaringer, og den ser jeg frem til, og derfor skal jeg sige på SF's vegne, at vi vil vente med at give klarmelding om, hvordan vi forholder os til en ophævelse af revisionsbestemmelsen, indtil vi også har fået den undersøgelse. Den vil vi have med i vores udvalgsarbejde.

Så vil jeg slutte med at sige, at jeg deler den socialdemokratiske opfattelse af det uacceptable i, at forligsstof ikke er forhandlet, inden vi kommer i salen.

(Kort bemærkning).

Per Tærsebøl (KF):

Grunden til, at jeg kommer op, er fru Hanne Thanning Jacobsens bemærkning til mig om ministerens undersøgelse, om jeg var bekendt med den. Det er jeg. Men jeg ved ikke, om fru Hanne Thanning Jacobsen kommer ud i det virkelige liv en gang imellem. Jeg kan fortælle fru Hanne Thanning Jacobsen, at det ikke er særlig sjovt, hvis ikke man kan få passet sine børn.

I den kommune, jeg kommer fra – nu skal jeg ikke underholde om den kommune hver evig eneste gang, jeg er heroppe på talerstolen, men det er jo meget sjovt at snakke om noget, som man har bare en lille smule at gøre med – har vi altså 700-800 børn på venteliste, og hvis vi skal gøre op, hvem der er bedst til at passe, eller hvem der ikke er bedst til at passe, kontra det, at folk kan få passet deres børn, så kan jeg godt love fru Hanne Thanning Jacobsen, at folk vil være usædvanlig glade for, at børnene kan blive passet. Det er mit argument for at gå ind for denne ordning og også andre ordninger.

[Per Tærsebøl]

Jeg havde nær sagt, at jeg er bedøvende ligeglad med, hvilke ordninger man har, bare folk kan få passet deres børn, enten de gør det selv eller det offentlige gør det. Det er grunden til, at Det Konservative Folkeparti går ind for det forslag, der ligger her. Andet ligger der ikke i det, men det synes jeg også er væsentligt.

(Kort bemærkning).

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

Ventelisternes længde har vi diskuteret mange gange her i folketingsalen. Der ligger utallige forslag om, hvordan vi skal få nedbragt dem, så det behøver hr. Per Tærsebøl ikke at minde mig om.

Når jeg ikke kunne dy mig for at kommentere forholdene i Helsingør Kommune, var det, fordi hr. Per Tærsebøl sagde, at desværre havde kommunen ikke gjort brug af denne ordning. Det kunne jeg så måske glæde mig over, for jeg kunne forstå, at et flertal i Helsingør Kommune åbenbart stiller samme krav til dagpasningsområdet, som jeg gør.

(Kort bemærkning).

Per Tærsebøl (KF):

Jamen fru Hanne Thanning Jacobsen kan da have lov at have sin opfattelse, ligesom jeg selvfølgelig kan have lov at have min opfattelse af det her problem.

Jeg kan så replicere ved at sige, at grunden til, at de 700-800 børn ikke bliver passet i den kommune, hvor jeg kommer fra, lige netop er, at der er et flertal bestående af Socialdemokratiet og SF, og de er fuldstændig ligeglade med, om børnene bliver passet.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Fru Hanne Thanning Jacobsen for en kort bemærkning, og så må det nok være forbi med Helsingør i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

Ja, hr. formand.

Selvfølgelig er det ikke hverken mine partikammerater eller de socialdemokratiske medlemmer i Helsingør Kommune ligegyldigt, om børnene bliver passet eller ej. Det var dog en grov påstand fra hr. Per Tærsebøl. Men det er

klart, at i mit parti – og jeg går ud fra også fra Socialdemokratiets side – stiller vi nogle ganske bestemte krav for at give forældrene den tryghed, de skal have. Vi vil meget gerne være med til f.eks. at lempe lånerammerne, sådan at kommunerne kan få sat gang i noget daginstitutionerbyggeri m.m. M.m. siger jeg kun, fordi formanden mener, at vi skal videre, og det er jeg enig med ham i.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Åh ja, det er ikke forbudt at nævne Helsingør, men det er jo ikke konkret det, det drejer sig om. Det er lidt svært for de øvrige medlemmer at deltage i den debat i hvert fald.

Tom Behnke (FP):

Ja, det må vi give formanden ret i.

Forslaget, der ligger her, har fru Eva Kjer Hansen været oppe og kommentere, og det var jo, som var talen skrevet af undertegnede. Jeg var helt enig i alt, hvad der blev fremført. Jeg er faktisk så enig, at jeg gerne vil citeres for store dele af, hvad fru Eva Kjer Hansen sagde. Det gælder specielt, når vi kigger på, at den her ordning betyder mindre bureaukrati, større fleksibilitet, men det har også det element, at vi bevarer det kommunale selvstyre.

Fremskridtspartiet er overordentlig positiv over for forslaget.

Bente Juncker (CD):

Jeg vil gerne sige til socialministeren, at jeg mener også, at puljeordningerne er kommet for at blive. Men jeg er også nødt til at sige som Socialdemokratiets ordfører, at det her er et forlig, og det fjerner man. Det er ikke blot revisionsparagraffen, men det er også det, at Socialministeriet skal godkende puljeordningerne. Det synes jeg er mere væsentligt for så vidt, for der er jo nogle ordninger, som vi har haft samråd om, og spørgsmålet er: Skal vi tillade dem at være permanente? Dér tænker jeg på Gentofteordningen. Det er muligt, at den ordning skal være permanent. Men dér synes jeg at det ville være rart, hvis vi lige fik lidt luft og lidt lejlighed til at se: Hvad er det, der ligger i den rapport, som Folketinget har modtaget her i eftermiddags?

På den baggrund vil jeg sige, at jeg føler også, at vi bør have en drøftelse af det, at vi bør se rapporten, men at puljeordningerne selvfølgelig

[Bente Juncker]

lig er kommet for at blive, fordi det er et udmærket supplement til de daginstitutioner, der findes i øjeblikket.

Lone Dybkjær (RV):

Det Radikale Venstre kan sådan set principielt støtte forslaget, men på den anden side: Når vi alligevel skal have det i udvalg, kan der være meget god mening i at drøfte, hvad der egentlig er sket, og i og for sig kan man sige, at det giver socialministeren så udmærket anledning til.

Men jeg vil sige om et lovforslag som dette: Der er ikke noget stort behov for en løbende revisionsbestemmelse, men det er altid nyttigt på et tidspunkt at få en drøftelse af nogle ting, man har sat i gang, og det ser vi så frem til at gøre under udvalgsarbejdet.

Socialministeren (Else Winther Andersen):

Jeg vil gerne tage fat i allerførst, at det har været et gennemgående træk fra flere af partierne, at man gerne vil have en drøftelse af, hvilke erfaringer man har gjort med de forsøg, der har været lavet med puljeordningerne. Jeg vil da gerne sige, at det er min tanke – og dér refererer jeg til fru Hanne Thanning Jacobsen og til BUPL, der nu har skrevet til os, at det her lovforslag skal vedtages sådan lige huhej – at vi skal bruge ordentlig tid til at drøfte det igen. Hvad ligger der i undersøgelsen? Hvilke erfaringer er der gjort? På den måde kan jeg også imødekomme lidt af kritikken. Jeg havde i hvert fald ikke selv tænkt den tanke, at vi skulle sidde og forhandle om det i forvejen. Nu har vi det her i salen, og lad os så få en drøftelse i Socialudvalget af erfaringerne på området. Det forventer jeg at vi får her i de kommende måneder.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 90:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Udvidelse af forsøgsreglerne).

Af socialministeren (Else Winther Andersen).

(Fremsat 18/11 92).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Peder Sass (S):

Det samme gælder denne gang: at jeg som Socialdemokratiets repræsentant skal redegøre for sagen for fru Jytte Andersen.

Lovforslaget lægger op til en udvidelse af forsøgsregler, således at ledige bistandsklienter over 25 år omfattes af principperne i ungdomsydelsesordningen. Det vil sige, at kommunerne kan opstille forpligtende tilbud i form af særligt tilrettelagte aktivitetsforanstaltninger, aktiverende foranstaltninger, som gives som betingelse for udbetaling af bistandshjælp. Derudover kan kommunerne for egen regning udbetale en mindre godtgørelse til dækning af udgifter til transport, arbejdstøj og lignende.

Holdningen, der ligger bag dette forslag, er i og for sig god nok, nemlig at bistandsklienten ikke alene skal have langet en check over disken uden nogen form for tilbud. Der er da heller ikke nogen tvivl om, at socialministeren har ladet sig inspirere af Socialkommissionens rapporter. Ikke desto mindre virker forslaget som et slag i luften og et forsøg fra ministerens side på en billig markering – i øvrigt som alle andre forslag fra ministerens hånd i den seneste tid.

I betragtning af, hvor store problemer kommunerne har med at leve op til forpligtelsen, de har over for de unge under 25 år, vil det være uhyre begrænset, i hvor høj grad kommunerne kan gøre brug af denne forsøgsbestemmelse, alene af den grund at kommunerne skal betale den fulde udgift.

Det er med andre ord en slet skjult manøvre fra regeringens side til yderligere ansvarsflygtigelse over for de ledige, og det er vigtigt for os her at fremhæve, at der skal være tale om kvalitet i foranstaltningen. De hidtidige er-